

Quickscan natuur K-midden, Amsterdam

idverde Advies

COLOFON

Quickscan natuur K-midden, Amsterdam

OPDRACHTNEMER	*i*dverde Advies Oude Apeldoornseweg 41 7300 AD Apeldoorn T +31 55 312 40 70 E adviesapeldoorn@idverde.nl
OPGESTELD DOOR	5.1, 2, e (adviseur ecologie)
VRIJGEGEVEN DOOR	5.1, 2, e (adviseur ecologie)
Opdrachtgever	Gemeente Amsterdam t.a.v. Dhr. 5.1, 2, e Postbus 12693 1100 AR Amsterdam
Projectnummer	725230035
KENMERK	
Status	Definitief
VERSIE	1.0
DATUM	21-03-2023

Copyright 2023 *i*dverde. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van *i*dverde. *i*dverde is niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan bij gebruik van gegevens uit dit rapport.

*i*dverde Advies bv is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van *i*dverde Advies bv. De opdrachtgever vrijwaart *i*dverde Advies bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. *i*dverde Advies bv is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. *i*dverde Advies bv is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

INHOUDSOPGAVE

COLOFON 2

1 INLEIDING 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Leeswijzer 6

2 BESCHRIJVING PLANGEBIED EN VOORGENOMEN INGREEP 7
2.1 Beschrijving plangebied 7
2.2 Voorgenomen ontwikkeling 8

3 TOETSING GEBIEDSBESCHERMING 9
3.1 Gebiedsbescherming volgens Wnb en provinciale wetgeving. 9
3.1.1. Natura 2000 9
3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN) 9
3.3 Hoofdgroenstructuur gemeente Amsterdam 10
3.4 Houtopstanden 11
3.5 Conclusie gebiedsbescherming 11

4 RESULTATEN SOORTBESCHERMING 12
4.1 Werkwijze 12
4.2 (Potentiële) natuurwaarden per soortgroep 12
4.1.1. Vaatplanten 12
4.1.2. Grondgebonden zoogdieren 12
4.1.3. Vleermuizen 13
4.1.4. Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen 14
4.1.5. Overige broedvogels 15
4.1.6. Vissen 15
4.1.7. Amfibieën en reptielen 15
4.1.8. Ongewervelde diersoorten 16
4.1.9. Invasieve exoten 16
4.3 (Potentiële) natuurrisico's 16

5 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING 18
5.1 Soortenbescherming 18
5.1.1. Grondgebonden zoogdieren 18
5.1.2. Vleermuizen 18
5.1.3. Vogels 18
5.1.4. Amfibieën en reptielen 19
5.2 Algemene zorgplicht 19

6 CONCLUSIE 20
6.1 Gebiedsbescherming 20
6.2 Soortbescherming 20
6.3 Projectgerichte kansen 21

7 LITERATUURLIJST 22

BIJLAGE 1: IMPRESSIE PLANGEBIED 23

BIJLAGE 2: BELEIDSUITGANGSPUNTEN 25

BIJLAGE 3: WERKWIJZE 26

Samenvatting

Soortbescherming

In onderstaande tabel zijn de soortgroepen weergegeven waarvoor op basis van de Quickscan natuur is bepaald dat ze mogelijk binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen. Beknopt zijn de conclusie en eventueel benodigde vervolgstappen beschreven. Beschermde soorten die niet in onderstaande tabel zijn opgenomen zijn op basis van de quickscan uitgesloten binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden.

Met in achtneming van de Gedragscode soortenbescherming gemeenten (Stadswerk 2021), de Amsterdamse gedragscode flora & fauna (gemeente Amsterdam, 2022) en de hieronder opgenomen maatregelen (zie tabel 8.1), kunnen de werkzaamheden in overeenstemming met de Wet natuurbescherming plaatsvinden.

Wettelijke verplichtingen

Soortgroep	Ingreep verstorend	Vervolgonderzoek noodzakelijk	Ontheffing nodig	Voorzorgsmaatregelen en mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	• Aanvullende informatie aanleveren over omvang van de werkzaamheden en effecten op groenstructuren. • Op basis van deze informatie dient mogelijk aanvullend vleermuisonderzoek te worden uitgevoerd.
Algemene broedvogels	Mogelijk	Nee	Nee	• Werken buiten broedseizoen (15 maart tot 31 augustus). • Opstellen van een ecologisch werkprotocol. • Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een broedvogelcheck laten uitvoeren door een deskundig ecoloog.
Algemeen vrijgestelde soorten (Egel, bruine kikker etc.)	Mogelijk	Nee	Nee	**Voldoen aan de zorgplicht:** • Opstellen van een ecologisch werkprotocol. • Bij start van werkzaamheden voorzichtig en in een richting werken • Bij het aantreffen van een exemplaar deze de gelegenheid te geven om te vluchten.

Gebiedsbescherming

Door de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied treden geen directe negatieve effecten op met betrekking tot de gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming. Echter kunnen er wel negatieve effecten optreden als gevolg van stikstofdepositie in nabijgelegen Natura-2000 gebieden. Hiervoor dient een Aerius-berekening uitgevoerd te worden. Op overige beschermde gebieden binnen regionaal natuurbeleid treden bij voorgenomen werkzaamheden geen negatieve effecten op.

Projectgerichte kansen

Om (potentieel) aanwezige soortgroepen in het plangebied meer kans te geven zich te ontwikkelen, worden onderstaande aanvullende maatregelen aanbevolen.

- **Vleermuiskasten.** In de omgeving van het plangebied zijn verschillende soorten vleermuizen gemeld. Het plaatsen van kasten biedt vleermuizen nieuwe verblijfplaatsen in de omgeving waar ze al voorkomen. Kasten kunnen aan gebouwen gehangen of ingebouwd worden.
- **Aanleg groenstructuur:** In de nieuwe situatie kan nieuwe groenstructuur aangelegd worden in de vorm van laanbeplanting, parkstructuren en bosplantsoenen. Dergelijke groenstructuren verhogen de biodiversiteit en bieden kansen voor velerlei soorten fauna.

1 Inleiding

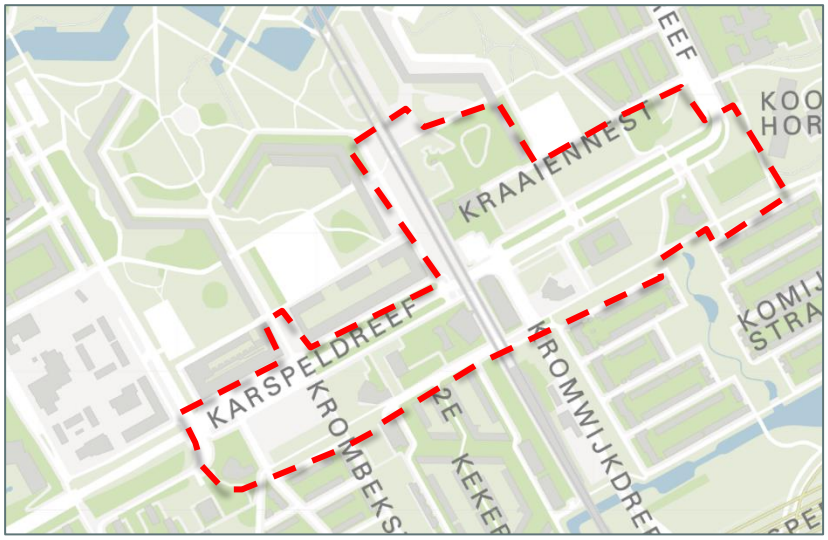
1.1 Aanleiding

De gemeente Amsterdam is van plan om in de wijk Bijlmer-Oost in het kader van project K-Midden op 9 plaatsen nieuwbouw te realiseren. Op de beoogde kavels liggen nu grasvelden of braakliggende terreinen. De globale invulling van de kavels is reeds bekend en zal voornamelijk uit hoogbouw ten bate van woningen bestaan. De kavels zijn voornamelijk gelegen aan de Kempering en het Kraaiennest. Het plangebied betreft echter ook de directe omgeving en reeds bestaande bebouwing (Afbeelding 1.1). De planning van de werkzaamheden is om te starten in oktober 2024 en het project af te ronden in 2029. Het plangebied is openbaar toegankelijk.

In het kader van de Wet natuurbescherming moet bij dergelijke ontwikkelingen rekening worden gehouden met beschermde flora, fauna en natuurgebieden. Een quickscan natuur is nodig om te onderzoeken welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in en rondom het plangebied en of de voorgenomen werkzaamheden mogelijk negatieve effecten hebben op de aanwezige soorten en natuurgebieden. idverde Advies is gevraagd in de quickscan te voorzien.

Afbeelding 1.1. Ligging van het plangebied (rode stip) t.o.v. centrum Amsterdam (bron: maps.amsterdam.nl).

Afbeelding 1.2. Ligging plangebied (rood omkaderd) t.o.v. de directe omgeving (bron: maps.amsterdam.nl).

1.2 Leeswijzer

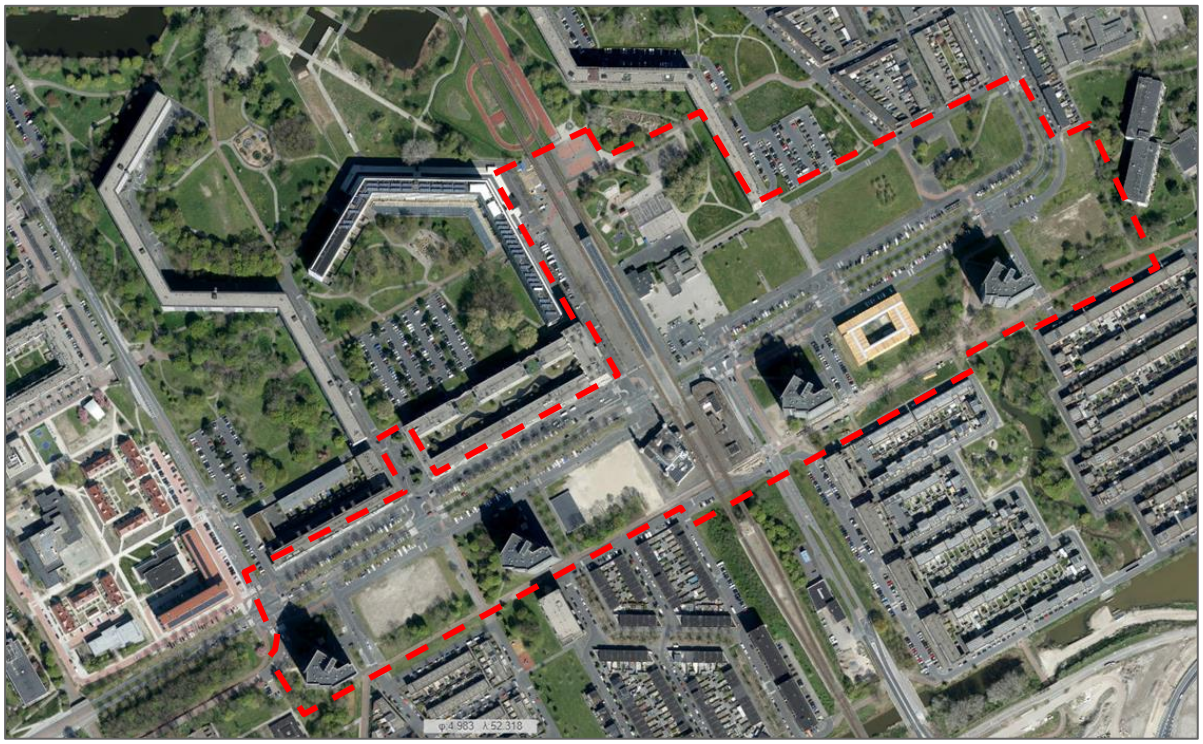
Dit rapport is opgesteld aan de hand van het 'Format quickscan natuur', als onderdeel van de formats natuurproducten planvorming en engineering van de gemeente Amsterdam (versie 24 februari 2020). Hoofdstuk 1 betreft de inleiding en aanleiding van het project. In hoofdstuk 2 worden het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt gebiedsbescherming behandeld, met o.a. de potentiële effecten van de ontwikkeling op Natura2000 gebieden, Natuurnetwerk Nederland, en de Hoofdgroenstructuur en Ecologische structuur van de gemeente. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het literatuur- en veldonderzoek besproken. Vervolgens worden in hoofdstuk 5 de bevindingen van het onderzoek getoetst aan de Wet Natuurbescherming, en in hoofdstuk 6 worden de conclusies en het advies weergegeven. De geraadpleegde literatuur is beschreven in hoofdstuk 7. In de bijlagen zijn impressiefoto's van het plangebied te vinden en daarnaast de beleidsuitgangspunten waarop deze rapportage is gebaseerd en de werkwijze voor deze quickscan.

2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

In dit hoofdstuk is de ligging van het plangebied weergegeven, is het algemene biotoop van het plangebied beschreven, en zijn de geplande werkzaamheden nader toegelicht.

2.1 Beschrijving plangebied

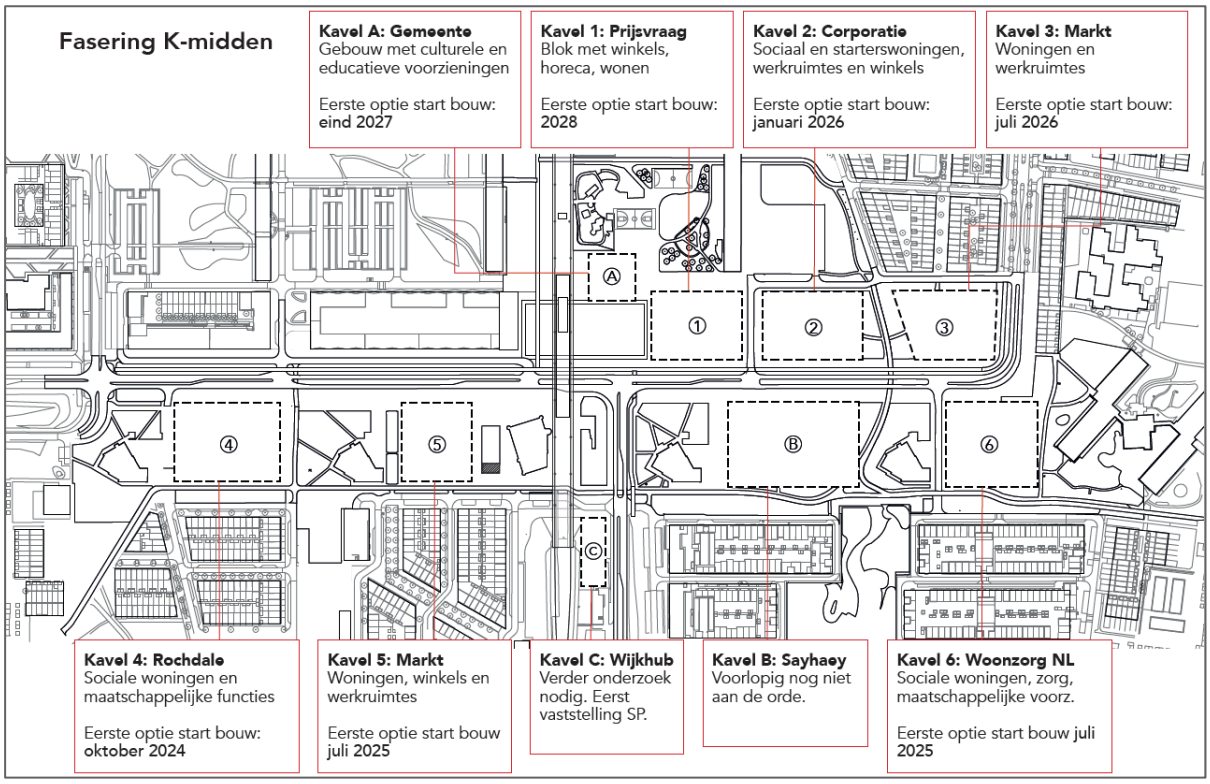
Het plangebied (afbeelding 2.1) is gelegen in de wijk Zuidoost van Amsterdam, in het gebied Bijlmer-oost. Het plangebied wordt volledig omsloten door stedelijke bebouwing van naastgelegen woonwijken en bijbehorende parkstructuren. Aan de noordwestzijde wordt het plangebied begrensd door het Herdenkingspark met bijbehorende watergangen.

Afbeelding 2.1. Luchtfoto van het plangebied (rood omkaderd) (bron: mapviewer.org).

Het plangebied betreft de doorgaande weg Karspeldreef met het daaromheen liggend terrein en straten. Binnen het plangebied zijn een aantal braakliggende terreinen en onbebouwde grasvelden gesitueerd. Deze kavels vormen het focuspunt van de quickscan aangezien de nieuwe bebouwing hier gerealiseerd zal worden (afbeelding 2.2). De kavels bestaan uit grasvelden met begroeiing van lage kruidachtige vegetatie. Enkele kavels liggen volledig braak en zijn onbegroeid. De directe omgeving van de kavels bestaat uit parkachtig terrein met speeltuintjes en enkele bomen. Het overige deel van het plangebied wordt gekenmerkt door de hoogbouw van diverse wooncomplexen, een winkelcentrum en een moskee. Deze bebouwing wordt omringd door verharding en verbonden met de Karspeldreef via de toegangswegen Kempering en Kraaiennest. Tevens is er in het midden van het plangebied een metrostation (Kraaiennest) gesitueerd waarvan de metrolijn het plangebied van noord naar zuid doorkruist

Zie bijlage 1 voor een uitgebreide foto-impressie.

Afbeelding 2.2. Schematische tekening van plangebied met weergegeven kavels en inrichting (bron: opdrachtgever).

Afbeelding 2.3. Impressie van het plangebied (foto vanuit noordoostkant).

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Gemeente Amsterdam is voornemens om een groot aantal gebouwen te realiseren. De functie van deze nieuwbouw bestaat grotendeels uit woonvoorzieningen en bijbehorende panden zoals winkels, werkruimtes en maatschappelijke voorzieningen. Voor deze nieuwbouw zijn 9 kavels aangewezen zoals te zien op afbeelding 2.2. Het betreft een uitgebreid project waarvan de startdatum nog niet precies vaststaat. Ingeschat wordt dat er begonnen kan worden met de bouw op kavel 4 in oktober 2024.

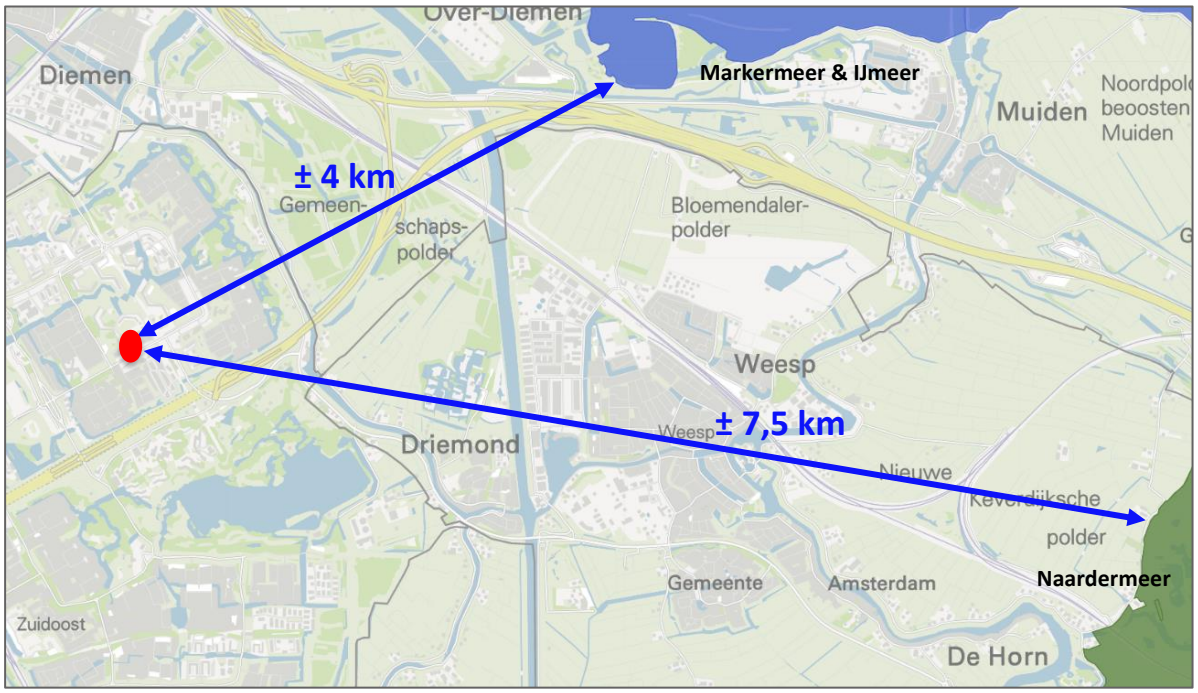
3 Toetsing gebiedsbescherming

In dit hoofdstuk worden gegevens over beschermde gebieden en houtopstanden die verkregen zijn via bronnenonderzoek getoetst aan de kaders van Wet Natuurbescherming en provinciaal en regionaal natuurbeleid omtrent gebiedsbescherming.

3.1 Gebiedsbescherming volgens Wnb en provinciale wetgeving.

3.1.1. Natura 2000

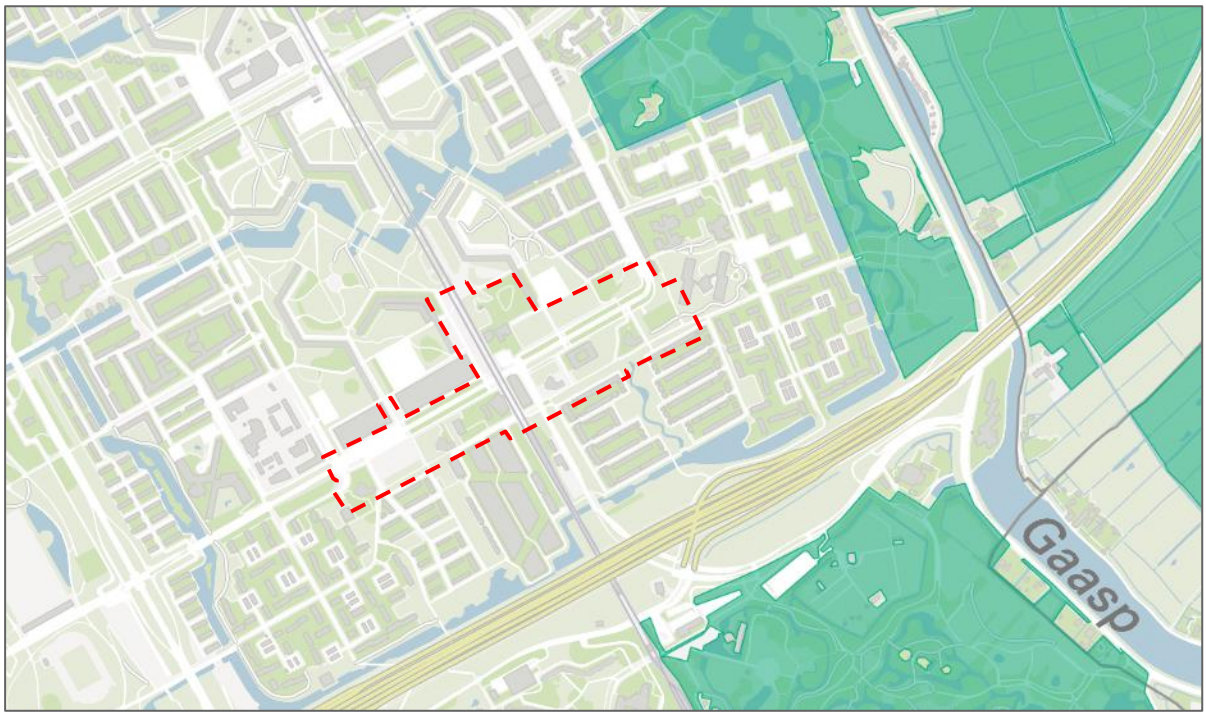
De Natura 2000–gebieden die op de kortste afstand van het plangebied liggen zijn Markermeer & IJmeer (± 4 km) en Naardermeer (op ± 7,5 km) (Afbeelding 3.1). Door de grote afstand en de tussenliggende bebouwing zijn de meeste type effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden uitgesloten. Stikstofdepositie kan echter op grote afstand optreden. Indien tijdens de werkzaamheden langdurig en met zware machines gewerkt wordt, is een negatief effect door uitstoot van stikstof niet geheel uit te sluiten. Ook de aanwezigheid van meer woningen (met bijbehorende verkeersbewegingen) kan leiden tot extra stikstof uitstoot. Hiervoor dient een Aerius-berekening uitgevoerd te worden.

Afbeelding 3.1. Ligging van het plangebied (rode stip) t.o.v. de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (groen) (bron: www.maps.amsterdam.nl).

3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt ruim buiten het Natuurnetwerk Nederland (Afbeelding 3.2: groen gearceerde gebieden). Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN kunnen worden uitgesloten. Conflicten met provinciaal natuurbeleid zijn daardoor niet aan te orde.

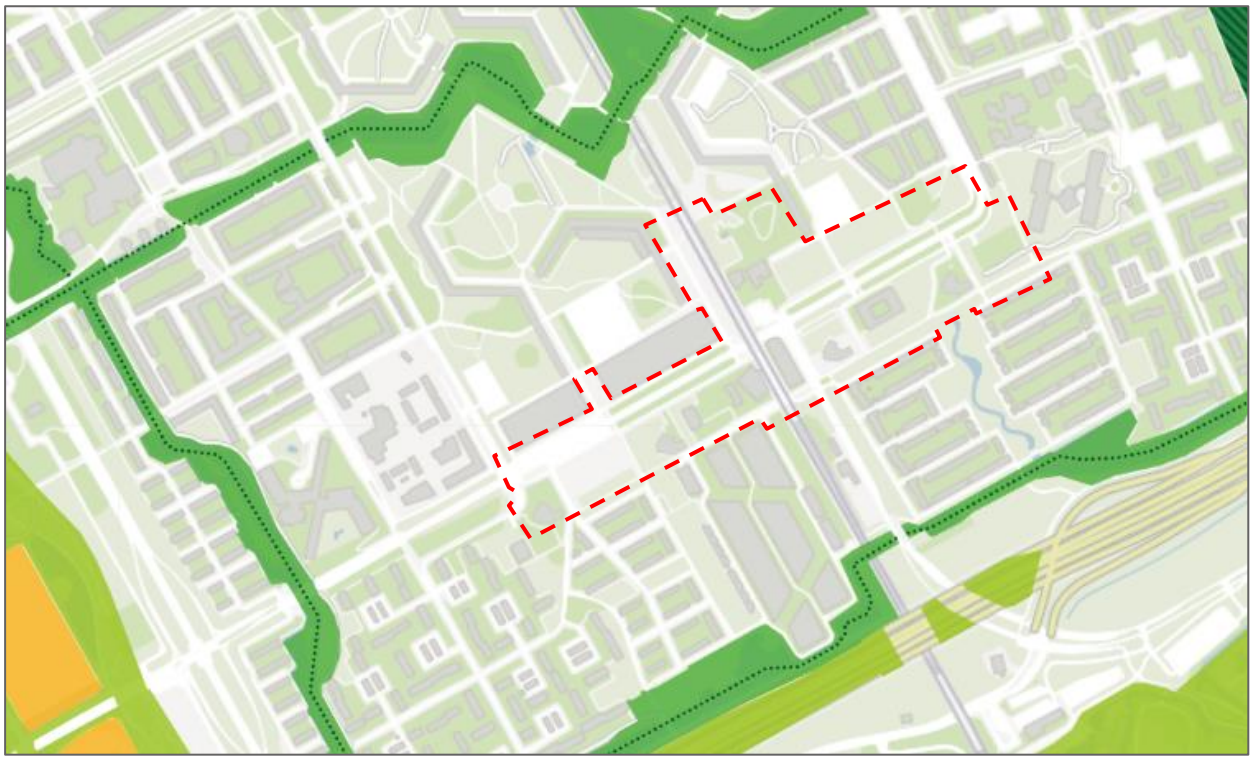

Afbeelding 3.2: Ligging van het plangebied (rood omkaderd) t.o.v. de dichtstbijzijnde NNN-gebieden (groen gearceerde gebieden) (bron: www.maps.amsterdam.nl).

3.3 Hoofdgroenstructuur gemeente Amsterdam

Met de Hoofdgroenstructuur beschermt en versterkt gemeente Amsterdam de belangrijke groengebieden in de stad (Beleidskader Hoofdgroenstructuur, 2022). De Hoofdgroenstructuur bevat de minimale hoeveelheid stedelijk groen en bijhorende waterstructuren die gemeente Amsterdam wil borgen. Onder de Hoofdgroenstructuur valt groen met een wijk-overstijgende functie, zoals grotere stadsparken, stadsplantsoenen en verbindingen. Daarnaast kan een groengebied deel uitmaken van de Hoofdgroenstructuur omdat deze bijdraagt aan een specifieke waarde, zoals klimaatbestendigheid of gezondheid. Ook valt groen dat op een andere wijze bijzonder of zeldzaam is in de Hoofdgroenstructuur, zoals kleinere groengebiedjes in het centrum.

Het plangebied valt buiten de Hoofdgroenstructuur van gemeente Amsterdam (Afbeelding 3.3). De werkzaamheden binnen het plangebied zijn bijgevolg niet in conflict met bovengenoemde gemeentelijke groenstructuren.

Afbeelding 3.3: De ligging van de Hoofdgroenstructuur (gekleurde gebieden) van de gemeente Amsterdam t.o.v. het plangebied (rood omkaderd) (bron: www.maps.amsterdam.nl).

3.4 Houtopstanden

Binnen het plangebied zijn een aantal kleine bosplantsoenen en laanbeplanting langs de Karspeldreef aanwezig. Wegens de ligging binnen de bebouwde kom is hier geen sprake van beschermde houtopstanden. Daarnaast zijn de werkzaamheden en plannen nog niet dermate concreet dat bepaald kan worden of dergelijke bosplantsoenen gekapt dienen te worden.

3.5 Conclusie gebiedsbescherming

Door de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied treden mogelijk negatieve effecten op door stikstofdepositie in nabijgelegen Natura-2000 gebieden. Om te berekenen of negatieve effecten aan de orde zijn dient een Aerius-berekening gemaakt te worden. Overige negatieve effecten op beschermde gebieden in het kader van zowel de Wet natuurbescherming als het provinciaal en regionaal natuurbeleid kunnen worden uitgesloten.

4 Resultaten soortbescherming

De basis voor de toetsing wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen de invloedsfeer van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en werkzaamheden. Onderstaand zijn per soortgroep de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek beschreven.

4.1 Werkwijze

Het veldbezoek is op 28-02-2023 uitgevoerd door een ecoloog van *i*dverde Advies. De weersomstandigheden waren op dat moment bewolkt, 3 °C en 2 Bft. (NO). De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn in het veld getoetst en waar nodig aangevuld. Een uitgebreide beschrijving van de werkzaamheden is opgenomen in bijlage 3.

4.2 (Potentiële) natuurwaarden per soortgroep

4.1.1. Vaatplanten

Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn geen meldingen bekend van beschermde vaatplanten binnen een straal van 1 km rondom het plangebied.

Wel zijn meldingen bekend van zwartsteel, steenbreekvaren, tongvaren, stengelomvattend havikskruid en gele helmbloem. Deze soorten zijn niet beschermd volgens de Wnb maar hebben aanvullende bescherming op basis van de Amsterdamse Gedragscode Flora en Fauna. In de kaartviewer van gemeente Amsterdam zijn in de wijde omtrek van het plangebied geen meldingen bekend van beleidsmatig beschermde muurplanten.

Ook zijn een aantal Rode Lijst-soorten gemeld binnen een straal van 1 km rondom het plangebied, namelijk:

- Beemdkroon
- Bosaardbei
- Dicht langbaardgras
- Donkergroene basterdwederik
- Gewone agrimonie
- Kamgras
- Karwij
- Korenbloem
- Muurganzenvoet
- Oosterse morgenster
- Selderij
- Tripmadam
- Wild kattenkruid

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen streng beschermde vaatplanten aangetroffen. Door intensief maaien (gazonbeheer) van aanwezige grasvelden is de kruidachtige vegetatie ongeschikt biotoop voor beschermde flora binnen het plangebied. Daarnaast zijn er geen kademuren aanwezig waarop beschermde muurflora zou kunnen voorkomen en bestaat een groot deel van het plangebied uit verharding. De beplanting bestaat uit algemene soorten zoals straatgras en verschillende kruiden. Geschikte condities zijn niet aanwezig voor beschermde vaatplanten.

4.1.2. Grondgebonden zoogdieren

Bronnenstudie

In de NDFF zijn binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied meldingen bekend van grondgebonden zoogdieren. Het gaat om 1 waarneming van bunzing op tenminste 500 meter afstand van het plangebied. Deze melding betreft een verkeersslachtoffer uit 2019. Overige waarnemingen betreffen algemene soorten zoals egel, haas, mol, vos en huisspitsmuis.

Veldbezoek

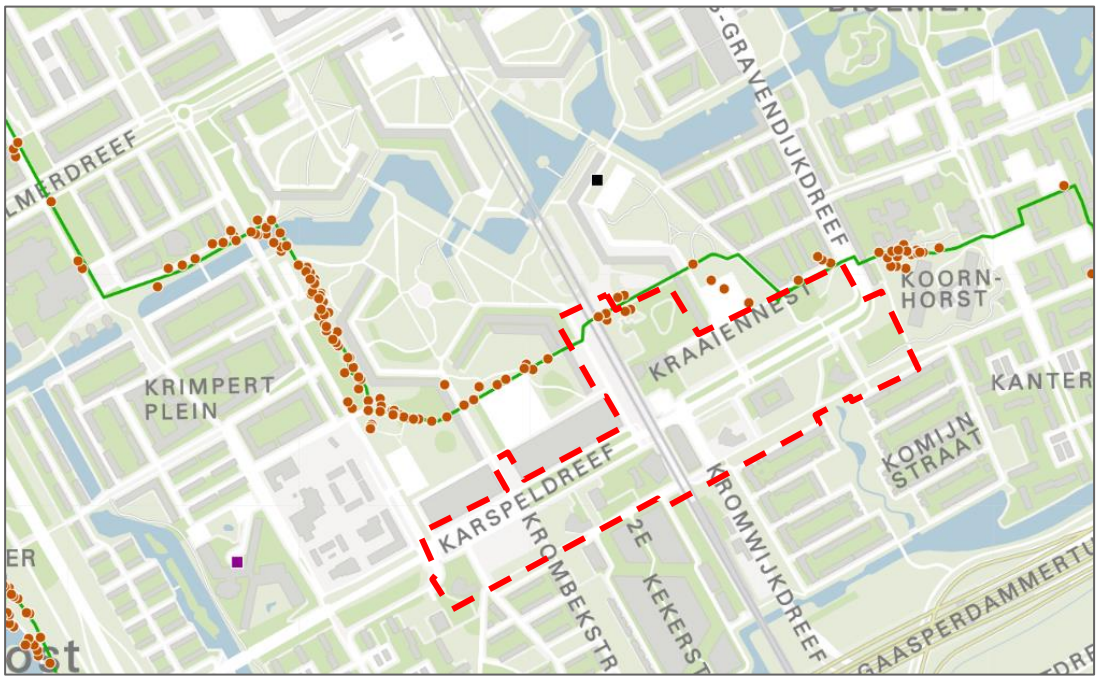
Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen. Vestiging van marterachtigen zoals bunzing kan worden uitgesloten wegens het gebrek aan vegetatie en beschutting binnen het plangebied. Daarnaast is er een grote mate van verstoring door verkeer en bewoners. Aanwezigheid van streng beschermde grondgebonden zoogdieren binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen op de grasveldjes en parken algemene soorten zoals veldmuis en egel voorkomen. Het plangebied kan dienen als foerageergebied voor dergelijke soorten. Er zijn weinig wegkruipmogelijkheden of bladerhopen, waardoor verblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten.

4.1.3. Vleermuizen

Bronnenstudie

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) is het bekend dat er binnen en in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen voorkomen. Dit betreft binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied meerdere meldingen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, meervleermuis en rosse vleermuis ook voorkomen.

Afbeelding 4.1. Overzicht van meldingen van vleermuizen (oranje stippen) langs het fietstraject voor vleermuismonitoring (groene lijn) in de omgeving van het plangebied (rood omkaderd) (bron: maps.amsterdam.nl).

Veldbezoek

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid gemaakt worden in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Binnen het plangebied is veel bebouwing aanwezig waar gebouw bewonende vleermuizen een verblijfplaats in kunnen hebben. De hoogbouw kan plaats bieden aan velen vleermuizen en kan verschillende functies vervullen zoals zomerverblijf, kraamverblijf en massawinterverblijf. Daarnaast kunnen vleermuizen verblijven in naastgelegen woonwijken zoals de wijk ten zuiden van het plangebied. Sommige vleermuissoorten verblijven in holtes in bomen of achter loszittende schors. Tijdens het veldbezoek zijn bomen met dergelijke holtes niet aangetroffen. Aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in bomen kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen en groenstructuren als vliegroutes en foerageergebied. De aanwezige bosplantsoenen en parkjes kunnen deel uitmaken van het foerageergebied van vleermuizen. Daarnaast kan de laanbeplanting langs de Karspeldreef gebruikt worden als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen (Afbeelding 4.2).

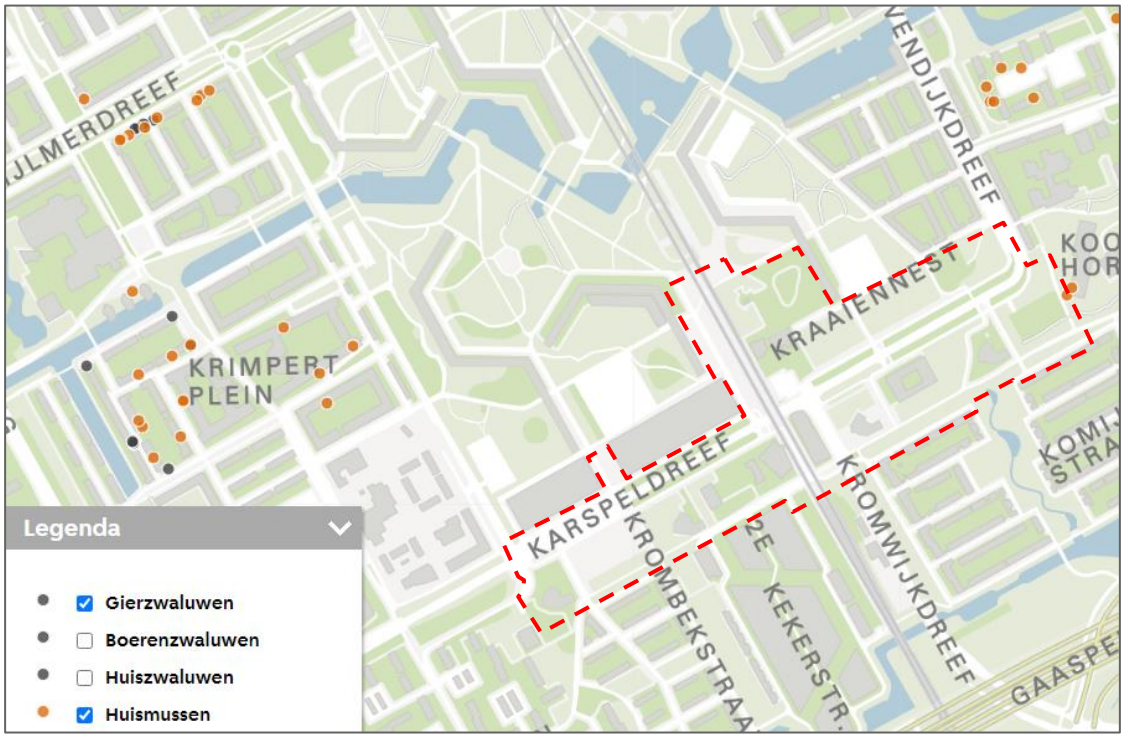
Afbeelding 4.2. Laanbeplanting langs de Karspeldreef.

4.1.4. Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Bronnenstudie

In de NDFF zijn binnen 1 km van het plangebied verschillende soorten waargenomen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (cat. 1 t/m 4 Wet natuurbescherming). Het gaat om boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, roek, slechtvalk, sperwer, wespendief. Het merendeel van deze waarnemingen betreft overvliegende dieren zonder binding met het plangebied. In maps.amsterdam.nl/vogels zijn een aantal meldingen bekend in de nabije omgeving van het plangebied van broedplaatsen van gierzwaluwen en huismussen (Afbeelding 4.2).

Daarnaast zijn binnen 1 km van het plangebied meldingen bekend van categorie 5-soorten, namelijk: blauwe reiger, boerenzwaluw, boomkruiper, bosuil, ekster, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, ijsvogel, koolmees, oeverzwaluw, pimpelmees, spreeuw, zwarte kraai en zwarte roodstaart. De nesten van categorie 5-soorten zijn enkel jaarrond beschermd, wanneer sprake is van zwaarwegende ecologische redenen.

Afbeelding 4.2. Overzicht van meldingen van gierzwaluw en huismus nesten in de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: maps.amsterdam.nl).

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere kraaiennesten waargenomen (Afbeelding 4.3). Deze nesten zijn alleen beschermd wanneer er geen alternatieve nestlocaties voor zwarte kraai in de directe omgeving beschikbaar zijn. Daarnaast worden dergelijke nesten vaak gebruikt door buizerd of ransuil. Deze soorten zijn niet waargenomen in de directe omgeving van de nesten. Daarnaast is vestiging van deze soorten onwaarschijnlijk wegens het gebrek aan geschikt leefgebied. Voor zwarte kraai zijn er in de omgeving voldoende alternatieve locaties aanwezig.

Afbeelding 4.3. Nest van zwarte kraai binnen plangebied.

Het is aannemelijk dat huismussen de aangrenzende woningen aan de oostzijde van het plangebied gebruiken als broedplaats. De voorgenomen werkzaamheden beperken zich tot het plangebied waardoor geen effecten op dergelijke broedplaatsen te verwachten zijn. Ook het leefgebied van huismussen is beschermd. Het plangebied bevat echter weinig vegetatie en is niet onderscheidend, waardoor het niet van essentieel belang is voor de huismus.

4.1.5. Overige broedvogels

Bronnenstudie

In de gegevens uit de NDFF zijn vele meldingen van algemene vogels bekend die afkomstig zijn uit de omgeving van het plangebied. Meldingen in de omgeving hebben betrekking op soorten als aalscholver, heggenmus, kokmeeuw, merel, tjiftjaf, houtduif en zilvermeeuw.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen van algemene soorten. Het is echter aannemelijk dat soorten als houtduif en stadsduif de bomen en bebouwing binnen het plangebied gebruiken als broedplaats. Aanwezigheid van broedvogels kan niet worden uitgesloten.

4.1.6. Vissen

Het plangebied bevat geen watervoerende lichamen. Negatieve effecten op vissen zijn niet aan de orde.

4.1.7. Amfibieën en reptielen

Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn op 500 meter afstand van het plangebied een aantal meldingen van de beschermde ringslang bekend. Overige waarnemingen betreffen algemene soorten zoals gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is gelet op het voorkomen van geschikte biotopen voor amfibieën en reptielen. Het voorkomen van beschermde reptielen binnen het plangebied is redelijkerwijs uitgesloten, aangezien geschikt biotoop voor ringslang (water en ruigte) niet aanwezig is binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Algemeen voorkomende amfibieën zoals bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad kunnen sporadisch voorkomen binnen het plangebied tijdens migratie tussen leefgebieden. Er is geen sprake van voortplantings- of overwinteringsbiotoop.

4.1.8. Ongewervelde diersoorten

Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend van de beschermde ongewervelden.

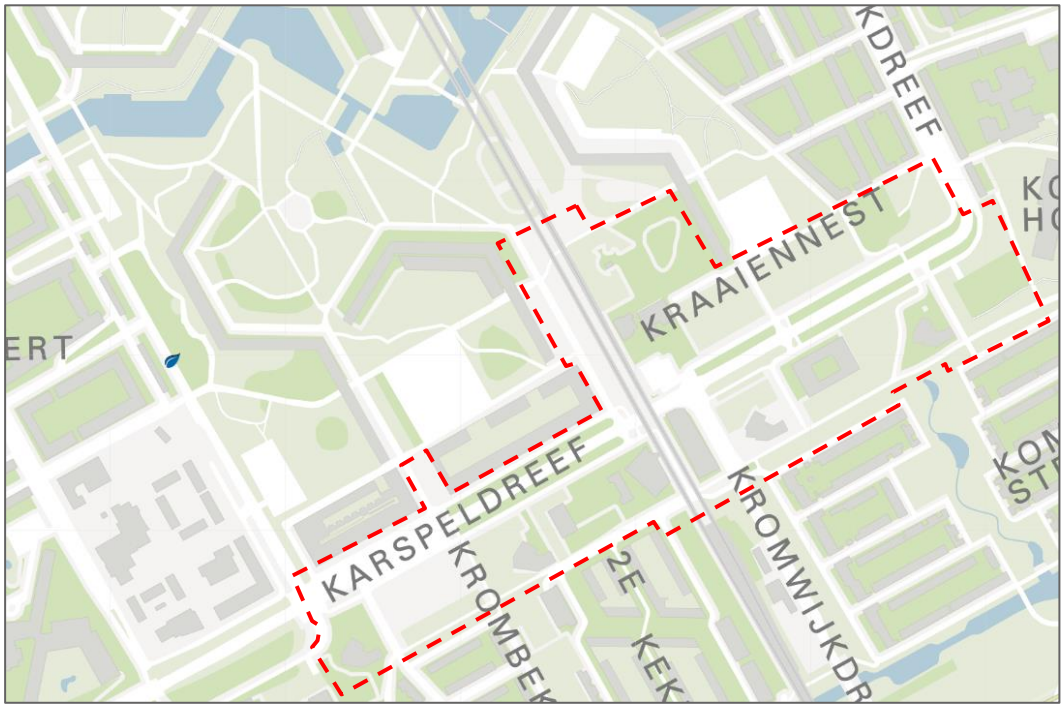
Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek (uitgevoerd in de winterperiode) zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van geschikt leefgebied en waardplanten. Beschermde ongewervelden zoals vlinders of libellen stellen vaak strenge eisen aan hun leefgebied zoals aanwezigheid van specifieke waardplanten. Door het ontbreken van geschikt leefgebied is het voorkomen van beschermde ongewervelden in het plangebied uitgesloten.

4.1.9. Invasieve exoten

Bronnenstudie

In de NDFF-database en de kaartviewer van Amsterdam (maps.amsterdam.nl/duizendknoop) zijn waarnemingen bekend van Aziatische duizendknoop in de omgeving van het plangebied. Er zijn geen meldingen afkomstig uit het plangebied zelf.

Afbeelding 4.6. Locaties met duizendknoop (blauw blaadje) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) (bron: maps.amsterdam.nl).

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten waargenomen.

4.3 (Potentiële) natuurrisico's

Risicosoorten – Aziatische duizendknopen

Uit het bronnenonderzoek zijn geen waarnemingen bekend van Aziatische duizendknoop binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen Aziatische duizendknopen aangetroffen. Grote groeiplaatsen kunnen worden uitgesloten, aangezien deze ook in de winter herkenbaar zijn. In het kader van verspreiding van invasieve exoten is vooral de Japanse duizendknoop, en Aziatische duizendknopen in het algemeen, relevant omdat deze soorten eenvoudig verspreiden uit stukken wortel.

Aziatische duizendknopen (ADK) komen voor in Amsterdam. Voor de werkzaamheden wordt grond verzet, wat met betrekking tot ADK altijd een risico vormt. De voornaamste oorzaak van de verspreiding van de ADK is dat grond vervuild is met de wortel van duizendknoop die vervolgens zeer gemakkelijk weer ontspruit op de nieuwe locatie. Omdat ADK voorkomt in de omgeving, bestaat altijd het risico dat de soort toch ook binnen het plangebied voorkomt. Het is van belang dat het uitvoerend personeel bekend is met de duizendknoopsoorten, zodat deze in het veld herkend worden. Wanneer grond van buiten het gebied wordt aangevoerd dan dient ook gegarandeerd te kunnen worden dat deze vrij is van ADK.

Risicosoorten – Dieren

Bij een bouwplaats kan altijd overlast ontstaan door o.a. ratten, stadsduiven en meeuwen wanneer er etensresten en rommel achterblijven. Dit kan worden voorkomen door bij uitvoering van de werkzaamheden te zorgen dat de bouwlocatie schoon en opgeruimd is.

5 Toetsing aan wet- en regelgeving

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten van de werkzaamheden op de soorten die aanwezig zijn of verwacht worden. Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten, vissen en ongewervelde diersoorten uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten of soortgroepen niet aan de orde en worden zij onderstaand niet verder behandeld.

5.1 Soortenbescherming

5.1.1. Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen strikt beschermde soorten zoals bunzing aanwezig wegens ontbreken van geschikt habitat. Aanwezigheid van algemeen voorkomende soorten zoals veldmuis, egel en huisspitsmuis kan binnen het plangebied niet geheel uitgesloten worden. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden.

De algemene zorgplicht is te allen tijde van toepassing, dit houdt in dat schadelijke effecten wel zoveel mogelijk beperkt dienen te worden. Dit houdt in dat de werkzaamheden zorgvuldig en met zo min mogelijk schade uitgevoerd moeten worden. Tijdens de werkzaamheden dient daarom aandacht te zijn voor eventueel aanwezige grondgebonden zoogdieren. De werkzaamheden dienen in een richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de kans krijgen om te vluchten of buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden kunnen worden geplaatst. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden in lijn met de Amsterdamse gedragscode flora & fauna (2022). Locaties waar sprake is of kan zijn van overwintering van egels worden ontzien gedurende de winterperiode. Wegens het ontbreken van bladerenhopen of beschutting is hiervan geen sprake.

5.1.2. Vleermuizen

De omliggende bebouwing kan verblijfplaatsen van vleermuizen bevatten. Hier worden geen werkzaamheden aan verricht. Ook liggen de bouwkavels waar de werkzaamheden plaatsvinden op enige afstand van deze gebouwen en zijn de eventueel aanwezige vleermuizen een bepaalde mate van verstoring gewend door het rumoer van de stad en verkeer. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen door verstoring kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

De laanbeplanting langs de Karspeldreef kan dienstdoen als vliegroute voor vleermuizen tussen de woonwijken in. Daarnaast kan de laan samen met de bosplantsoenen onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. Essentiële vliegroutes en foerageergebieden zijn beschermd, en verstoring hiervan betekent een overtreding van de Wnb. In de huidige plannen is nog niet bekend of de omgeving van de bouwkavels ingrijpend veranderd. Mocht dit het geval zijn en worden er grote aantallen bomen gekapt of de laanstructuren onderbroken dan kan dit tot negatieve effecten leiden.

5.1.3. Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Verblijfplaatsen van vogels, die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn permanent beschermd (cat. 1 t/m 4 Wet natuurbescherming). Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties van deze categorieën broedvogels aangetroffen. Wel zijn een groot aantal kraaiennesten waargenomen. Deze nesten hebben geen jaarrond beschermde status aangezien de nesten niet in gebruik zijn door andere soorten en er voor zwarte kraai voldoende alternatieven beschikbaar zijn.

Huismus is waargenomen in de omgeving van het plangebied. Huismus kan het plangebied gebruiken als leefgebied, echter is er in de directe omgeving genoeg alternatief leefgebied aanwezig waardoor het geen essentiële functie heeft.

Overige broedvogels

De meeste vogelsoorten maken elk jaar een nieuw nest. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd wanneer zij in gebruik zijn (Wnb art. 3.1, lid 2). De periode waarin vogels tot broeden komen loopt over het algemeen van maart tot en met augustus, maar soorten als houtduif kunnen tot in november nog broedend gevonden worden. De gebouwen en bomen kunnen nestplaats bieden aan algemene vogels van stedelijke omgeving zoals stadsduif, houtduif en roodborst. Wanneer de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden, bestaat de mogelijkheid dat verbodsartikelen van de Wnb worden overtreden.

Om overtreding van het verbodsartikel te voorkomen dient gewerkt te worden buiten het broedseizoen, wat van medio maart tot eind augustus duurt. Daarnaast dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld op basis van de Gedragscode soortenbescherming gemeenten (Stadswerk, 2021) en de Amsterdamse gedragscode flora & fauna (Gemeente Amsterdam, 2022). Hierin worden de maatregelen opgenomen om het overtreden van verbodsbepalingen (vernietigen of ernstig verstoren van broedgevallen) te voorkomen. Alleen wanneer geen broedgevallen aanwezig zijn kunnen werkzaamheden plaatsvinden zonder verbodsbepalingen te overtreden. Indien er wel broedgevallen aanwezig zijn, dient door een ter zake kundig ecoloog bepaald te worden of en op welke manier de werkzaamheden doorgang kunnen vinden. Door deze maatregel wordt getracht ernstige verstoring, met als gevolg dat het nest ongeschikt raakt, te voorkomen.

5.1.4. Amfibieën en reptielen

In de nabijheid van het plangebied komt ringslang voor. Van deze soort zijn binnen het plangebied geen verblijfplaatsen of essentiële gebiedsfuncties aanwezig. Negatieve effecten op ringslang kunnen worden uitgesloten.

Aanwezigheid van algemeen voorkomende soorten (kleine watersalamander, gewone pad en bastaardkikker) binnen het plangebied is niet geheel uit te sluiten. Het betreft individuen die het plangebied incidenteel passeren. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden.

De algemene zorgplicht is te allen tijde van toepassing, dit houdt in dat schadelijke effecten wel zoveel mogelijk beperkt dienen te worden. Dit houdt in dat de werkzaamheden zorgvuldig en met zo min mogelijk schade uitgevoerd moeten worden. Tijdens de werkzaamheden dient daarom aandacht te zijn voor eventueel aanwezige amfibieën. De werkzaamheden dienen in een richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de kans krijgen om te vluchten of buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden kunnen worden geplaatst. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden in lijn met de Amsterdamse gedragscode flora & fauna (2022).

5.2 Algemene zorgplicht

Voor alle levende flora en fauna geldt de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat uitvoerder de werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

6 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn de conclusie en het advies opgenomen. Er is aangegeven of sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, er voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om overtreding te voorkomen, of dat aanvullend onderzoek en/of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Indien een ontheffing noodzakelijk is, is dit aangegeven.

6.1 Gebiedsbescherming

Door de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied treden geen directe negatieve effecten op met betrekking tot de gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming. Echter kunnen er wel negatieve effecten optreden als gevolg van stikstofdepositie in nabijgelegen Natura-2000 gebieden. Hiervoor dient een Aerius-berekening uitgevoerd te worden. Op overige beschermde gebieden binnen regionaal natuurbeleid treden bij voorgenomen werkzaamheden geen negatieve effecten op.

6.2 Soortbescherming

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, jaarrond beschermde nesten, vissen en ongewervelde diersoorten. Om de effecten op vleermuizen te bepalen dient er aanvullende informatie aangeleverd te worden. Hieruit dient duidelijk te worden of laanstructuren en/of bosplantsoen worden aangetast bij de voorgenomen werkzaamheden. Als hier sprake van is dient er mogelijk soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden naar vliegroutes en foerageergebied. Onderzoek naar vleermuizen moet binnen de actieve periode van vleermuizen worden uitgevoerd. Hierbij moet met de planning rekening worden gehouden.

Met in achtneming van de Gedragscode soortenbescherming gemeenten, Stadswerk (2021) en de hieronder opgenomen maatregelen (zie tabel 6.1), kunnen de werkzaamheden in overeenstemming met de Wet natuurbescherming plaatsvinden.

Tabel 6.1 Overzichtstabel met verschillende conclusies en mitigerende maatregelen per soortgroep.

Soortgroep	Ingreep verstorend	Vervolgonderzoek noodzakelijk	Ontheffing nodig	Voorzorgsmaatregelen en mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	• Aanvullende informatie aanleveren over omvang van de werkzaamheden en effecten op groenstructuren. • Op basis van deze informatie dient mogelijk aanvullend vleermuisonderzoek te worden uitgevoerd.
Algemene broedvogels	Mogelijk	Nee	Nee	• Werken buiten broedseizoen (15 maart tot 31 augustus). • Opstellen van een ecologisch werkprotocol. • Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een broedvogelcheck laten uitvoeren door een deskundig ecoloog.
Algemeen vrijgestelde soorten (Egel, bruine kikker etc.)	Mogelijk	Nee	Nee	**Voldoen aan de zorgplicht:** • Opstellen van een ecologisch werkprotocol. • Bij start van werkzaamheden voorzichtig en in een richting werken • Bij het aantreffen van een exemplaar deze de gelegenheid te geven om te vluchten.

6.3 Projectgerichte kansen

Om (potentieel) aanwezige soortgroepen in het plangebied meer kans te geven zich te ontwikkelen, worden onderstaande aanvullende maatregelen aanbevolen.

- **Vleermuiskasten.** In de omgeving van het plangebied zijn verschillende soorten vleermuizen gemeld. Het plaatsen van kasten biedt vleermuizen nieuwe verblijfplaatsen in de omgeving waar ze al voorkomen. Kasten kunnen aan gebouwen gehangen of ingebouwd worden.
- **Aanleg groenstructuur:** In de nieuwe situatie kan nieuwe groenstructuur aangelegd worden in de vorm van laanbeplanting, parkstructuren en bosplantsoenen. Dergelijke groenstructuren verhogen de biodiversiteit en bieden kansen voor velerlei soorten fauna.

7 Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center. P. 236-264.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Utrecht 2011.
- Duurzaam Amsterdam, Agenda voor duurzame energie, schone lucht, een circulaire economie en een klimaatbestendige stad. Vastgesteld door de Gemeenteraad van Amsterdam op 11 maart 2015.
- Gemeente Amsterdam (2012). Ecologische visie, ecologie, biodiversiteit en groene verbindingen in Amsterdam, versie 20 april 2012.
- Gemeente Amsterdam (2022). Amsterdamse gedragscode flora & fauna - Aanvullende voorwaarden op de Gedragscode soortbescherming voor gemeenten. Definitief, Versie 1, 6 april 2022.
- NDFF. (2022). **https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul**. Geraadpleegd op 27 februari 2023.
- NDFF Verspreidingsatlas **https://www.verspreidingsatlas.nl** Geraadpleegd op 27 februari 2023.
- Stadswerk (2021). Gedragscodesoortbescherming gemeenten, 2021. Gedragscode voor het zorgvuldig handelen bij 'ruimtelijke ontwikkeling 'en 'bestendig beheer en onderhoud'
- **https://maps.amsterdam.nl/** (bomen, vleermuizen, muurplanten, broedvogels, groenstructuren, exoten)

Bijlage 1: Impressie plangebied

Bijlage 2: Beleidsuitgangspunten

De ingreep dient getoetst te worden aan landelijke en provinciale regelgeving:

- Wet Natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming en gebiedsbescherming (Natura 2000);
- Natuur Netwerk Nederland (NNN, voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS));
- Meest actuele Rode Lijsten;
- Meest actuele Unielijst Invasieve exoten;
- Stadswerk gedragscode soortbescherming voor gemeenten, 2021;

De ingreep dient getoetst te worden aan gemeentelijk beleid:

- Structuurvisie 2040/ Hoofdgroenstructuur (2011);
- Ecologische Visie/ Ecologische Structuur en knelpunten (2012);
- Risicosoorten;
- Amsterdamse gedragscode flora & fauna, 2022.

De informatie betreffende de ligging van beschermde gebieden in Amsterdam is afkomstig van de website **maps.amsterdam.nl/ecopassages**. Soortinformatie is geraadpleegd via de themakaarten op **maps.amsterdam.nl**, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) én eventueel relevante literatuur. Relevante waarnemingen tijdens veldwerk van beschermde soorten én risicosoorten worden binnen een maand na definitieve oplevering gearchiveerd in het Amsterdamse account van de NDFF. De beschermde gebieden betreffen: Natura 2000, Natuurnetwerk NL (NNN, de voormalige ecologische hoofdstructuur), Ecologische structuur en Hoofdgroenstructuur.

Bijlage 3: Werkwijze

Onderzoeksmethode
Het onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming en natuurbeleid is in de vorm van een quickscan uitgevoerd conform eerdergenoemde beleidsuitgangspunten.

De quickscan bestaat uit een bronnenonderzoek in combinatie met een eenmalig veldbezoek. Aangrenzende gebouwen, bomen, en het maaiveld zijn beoordeeld op de aanwezigheid van (potentieel) (beschermde) natuurwaarden, Rode Lijstsoorten en risicosoorten. In de beoordeling gebiedsbescherming is tevens de mate van externe werking op stikstofdepositie-gevoelige natuurtypen meegenomen. De waarnemingen en analyse in de quickscan worden ondersteund door heldere foto's. In het format quickscan natuur is opgenomen welke informatie vermeld en onderzocht dient te worden. Aanvullend hierop is ook getoetst op invasieve exoten, zoals opgenomen in de Europese Unielijst Invasieve exoten, en op Aziatische duizendknopen.

Bronnenstudie
Voor het bronnen- en literatuuronderzoek worden voorafgaand aan het veldbezoek gegevens opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). In de NDFF is rondom het plangebied een polygoon ingetekend. De polygoon is ruimer ingetekend dan het plangebied, namelijk in een straal van ca. 1 km rondom het plangebied. Binnen dit polygoon zijn alle verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd van de afgelopen vijf jaar. Door de polygoon ruimer in te tekenen wordt de dataset vergroot. Hierdoor worden ook soorten die mogelijk in het plangebied voorkomen, maar hierin niet zijn waargenomen, meegenomen in het onderzoek. Eveneens zijn binnen de polygoon de waarnemingen van Rode lijst-soorten en invasieve exoten opgevraagd.

Op basis van deze beschikbare gegevens wordt een eerste inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied. Verder is in de map viewer van gemeente Amsterdam (maps.amsterdam.nl/) aanvullend gekeken naar het voorkomen van broedvogels met beschermde nesten (maps.amsterdam.nl/vogels), het voorkomen van muurplanten (https://maps.amsterdam.nl/muurplanten) en vleermuizen (maps.amsterdam.nl/vleermuizen) ter hoogte van het plangebied.

Verder is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden en het planologisch beschermde Natuur Netwerk Nederland (NNN). Ook is gekeken of Hoofdgroenstructuur en Ecologische structuur van de gemeente Amsterdam binnen het plangebied ligt.

Biotooptoets
De biotooptoets bestaat uit het uitvoeren van een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Op het moment dat het veldbezoek wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en migratierouten aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de situatie in het veld.

Effectenbeoordeling
Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben op beschermde soorten. Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen of uit te sluiten zijn, is aangegeven of vervolgonderzoek, mitigerende maatregelen en/of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is.